

MARY MAPES DODGE

GÜMÜŞ PATENLER

© Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı Nesil Basım Yayın Gıda Tic. ve San. A.Ş.'ye aittir. İzinsiz, kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayımlanamaz.

Hazırlayan

Tûba Öztürk

Grafik Tasarım

Bıcırık Grafik

ISBN

978-625-6387-73-7

Baskı-Cilt

AS Bilgi Teknolojileri

Matbaa Sertifika No: 52996

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika Numarası: 44717

1. Baskı, İstanbul, 2023

Orhan Gazi Mah. 19. Yol No: 8, 34538

Esenyurt/İstanbul Tel: (0212) 551 32 25

www.bicirikyayinlari.com • bilgi@bicirikyayinlari.com

GÜMÜŞ PATENLER

Mary Mapes Dodge

MARY MAPES DODGE

(d. 1831, New York; ö. 1905). Annesi Sophia Furman, babası ise Prof. James Jay Mapes'tir. Çocukluğunda eğitimini özel öğretmenlerden aldı. 1851'de avukat William Dodge ile evlendi. 6 yıl süren evlilikleri boyunca James ve Harrington isimli iki çocukları oldu.

1857'de maddi sıkıntılar sebebiyle kocası William evi terketti. Kayboluşundan 1 ay sonra kocası boğulmuş olarak bulundu. 1859'da babasına iki tane dergiyi basmasına (The Working Farmer, United States Journal) yardımcı olmak için yazar ve editör olarak işe girdi. Birkaç yıl sonra yazdığı hikâyeleri "The Irvington Stories" isimli kitapta topladı, kitap Mary Mapes Dodge için büyük bir başarı oldu. Daha sonra ise Dünya Klasiklerinden biri sayılan "Gümüş Patenler (The Silver Skates)" i yazdı. Sonraki yıllarda birkaç derginin editörlüğünü yaptı. Çocuklar için çıkardığı dergisi "St. Nicholas Magazine" en başarılı dergilerden biri oldu. 1905'te öldü ve New Jersey'de gömüldü.

Hans ve Gretel fakir iki kardeşti. Kışın donan kanal suyunun üzerinde kaymayı çok severlerdi. Ama paten yerine tahta parçalarına deri parçaları ekler ve onları iplerle bağlayıp öyle kayarlardı. Gretel bunlarla hiç rahat edemiyordu. Hans'sa her seferinde ona yardım etmek zorunda kalıyordu.

Yine bir gün iki kardeş doyasıya kaydılar. Öyle çok kaymışlardı ki Gretel'in ayakları yara olmuştu. Ama Hans bunun da çaresini buldu.

Şapkasının astarını sökerek Gretel'in ayaklarındaki yaralara yerleştirdi. Hava çok soğuktu ama onlar her şeye rağmen çok eğleniyorlardı. Zamanın bile farkında değillerdi. Birden annelerinin sesini duydular ve eve döndüler.

Hans on beş yaşında, mavi gözlü, kırmızı yakanaklı, çok sevimli bir çocuktur.

Hollanda çok ilginç bir ülkedir. Yer düz olduğundan her yer yakın gibi görünüyordu. Zemin deniz seviyesinin altında, okyanus zorluklarla yapılmış baraj ve bentlerin arasındaydı. Hollanda'da çok sayıda kanallar, göller ve çukurlar vardı. Öyle ki Hollanda gemiler ülkesi gibi görünüyordu.

Hollandalılar içinde bulundukları doğal şartlardan dolayı çok çalışırlardı. Bu küçük ülkenin imarı için çok para harcanırdı. İnsanlar ülkelerini

basan sudan kurtulmak için çok çaba sarf ederlerdi. Bozulan bentleri tamir edip su seviyelerini ayarlamak için uğraşır dururlardı. Eğer bunlar yapılmazsa bu ülkede yaşama imkânı ortadan kalkardı. Ve bu Hollanda'da çok sık olurdu. Alınan tüm tedbirlere rağmen çoğu zaman zarar engellenemezdi.

Hans ve Gretel'in babası da bir su baskınında iskeleden düşmüştü. Kazadan sonra hafızasını kaybetmişti. Babalarının geçirdiği bu kazadan sonra anneleri Bayan Brinker, sebze yetiştirip yün örerek ailesinin geçimini sağlamaya başladı. Anne Brinker, eşinin bu hâline çok üzüldü ve çocuklarına:

— Babanız çok akıllı ve iyi bir insandı. Herkes ona akıl danışırdı. Ama şimdi hiçbir şey hatırlamıyor, diye yakınırdı.

Ev işleri, babalarının bakımı ve satılacak mallar için pazara gitme işi hep annelerinin üzerine kalmıştı. Bu yüzden Hans ve Gretel kışın çocuklar kanalda kayarken annelerine yardım ederlerdi.

Fakat kanalda yalnız çocuklar değil, işçiler, rahipler, satıcılar, köylü kadınlar bile kayıyorlardı. Kayanların arasında belediye başkanının kızı Hilda Van Glek de vardı.

Herkes Hilda'nın doğum gününde yapılacak kayak yarışmasından ve düzenlenen yarışmadan sonra en iyi kayana verilecek ödülün söz ediliyordu. Ödül, gümüş patenlerdi. Yarışmaya herkes katılıyordu.

Hans ve Gretel okul çıkışında kanala kaymaya gittiler. Onları gören Karl Summel, Hilda'ya:

— Hey, şuraya bak! Kaymaya çalışan dilenciler galiba, diye seslendi.

Hilda:

— Durumları çok kötü olmalı. Bu ilkel patenleri kullanmak çok zor. Bunları da büyük olan yapmıştır herhâlde, diye cevapladı.

Karl sıkıldı ve kendi kendine söylenmeye başladı. Hilda ise gülüyordu ve aniden Gretel'e:

— Senin adın ne ufaklık, diye sordu.

— Gretel, hanımefendi. Bir şey mi istediniz?

Hans birdenbire:

— Ben de Hans. Bir arzunuz mu var, dedi.

Hilda:

— Hayır, sizden bir şey istemiyorum. Yalnızca paten yarışmasına katılıp katılmayacağınızı merak ettim. Güzel kayıyorsunuz. Hem yarışmaya katılmak ücretsiz, dedi.

Hans gayet kibar bir şekilde:

— Yarışa katılmak isterdik, ama patenlerimiz tahtadan bunlarla fazla uzağa gidemeyiz. Buza yapışırılar ve biz çok kolay düşeriz, dedi.

Hilda duyduklarına üzüldü. Gereksiz yere harcadığı paraları düşününce kendisinden utan-
dı. Cebinde sadece sekiz gümüş vardı. Ve bu pa-
raya sadece bir çift paten alınabilirdi. Ama Hilda
bir şeyler yapmak istiyordu. Hans ve Gretel'e dö-
nerek:

— Bakın, elimde sadece sekiz gümüş var ve
ben bunu size vermek istiyorum. Aranızda karar-
laştırılıp yarışmaya mutlaka katılın. İkiniz için de
paten alabilmek isterdim, ama şu anda elimden
ancak bu geliyor, dedi ve onları selamlayarak
uzaklaştı.

Hans bir an durakladı ve birdenbire:

— Bayan Hilda! Kusura bakmayın, biz bu pa-
rayı kabul edemeyiz, dedi.

— Niçin?

— Bu para bizim hakkımız değil.

Hilda, kısa bir an düşündükten sonra Gretel'in
boynundaki tahta kolyeyi göstererek:

— Eğer bana da bu kolyeden yaparsan anla-
şırız sanırım, dedi.

— Elbette yaparım. Yarın size veririm.

Hilda gülümseyerek oradan ayrıldı. Hans kol-
ye için yarına söz vermişti. Bunun yapabilmek
için hava karardıktan sonra da bütün gece çalış-
ması gerekiyordu.

Fakat annesi mumu kullanmasına izin verme-
yebilirdi. Hans:

— Peki, ama ya annem mumu kullandırmaz-
sa. Ama olsun! Yine de yapacağım, diye düşün-
dü. Gratel çok sevinmişti. Artık alacakları paten
için planları vardı.

— Hans kentteki pazara gittiğimiz zaman patenleri kolaylıkla alabiliriz. Hilda çok yardımsever bir kız, bak gördün mü şansımız her zaman kötü gitmiyor, dedi sevinçle.

Hans düşünceliydi. Çünkü Gretel'in paltoya ihtiyacı vardı. Kaymayı çok seviyordu ve patenlerinin olmasını da çok istiyordu. Ama kardeşi daha önemliydi. Gretel'e dönerek:

— Hayır Gretel, paten almayacağız. Çünkü senin paltoya ihtiyacın var. Palto için iplik alacağız tamam mı, dedi sertçe.

Gretel:

— Olmaz. Hem benim paltoya ihtiyacım yok, ben hırkamdan çok memnunum. Ayrıca paten al ki, ben de ileride rahatça kayabileyim.

Hans tekrar düşüncelere daldı. Patenleri gerçekten istiyordu ve diğer arkadaşları ile yarışma-

da karşılaşmayı planlıyordu. Fakat Gretel daha kısa sürelik bir çalışmayla en az diğer yarışmacı kızlar kadar iyi olabilirdi. Sonunda bir karar verdi. Patenleri Gretel'e alacaktı. Gretel'e:

— Gretel madem paltoya ihtiyacın yok, patenleri sana alalım, ne dersin? Hem biraz çalışırsan, Rişye ve Katinka gibi güzel kayabilirsin.

Gretel çok mutlu olmuştu ve Hans'a:

— Teşekkür ederim Hans, gerçekten çok sevindim. Teşekkür ederim, diyerek sarıldı.

Hans ve Gretel sevgiyle kucaklaştılar. O sırada annelerinin onlara seslendiğini duydular. İki si de çok mutlu ve umut doluydular. Bir an önce olanları annelerine anlatmak istiyorlardı. Gretel, annesinin tamir ettiği hırkasını giymişti ve kanalda yeni patenleri ile kayıyordu. Kanalda bulunan herkes onu ilgiyle izliyordu, ama o kendisini öyle kaptırmıştı ki, hiçbir şeyin farkında değildi.

Karl Summel ve Piyer Van Halpe da kanal kenarında Gretel'i seyrediyorlardı Piyer, Karl'a:

— Hilda bu dilenci görünümlü kızı mı destekliyor? Oh! Patenleri de yeni galiba, acaba onları da Hilda mı aldı?

Daha sonra Piyer ve Hilda birlikte kaymaya başladılar. Hem kayıyor hem de konuşuyorlardı. Piyer, Hilda'nın boynundaki kolyeyi gördü ve:

— Kolyeni nereden aldın? Çok güzelmiş ben de kardeşim için almak isterdim, dedi.

Hilda:

— Bunu bana Hans yaptı. Gerçekten çok yetenekli.

Piyer bunu öğrendikten sonra Hans'tan kardeşi için de bir kolye yapmasını istedi. Hans bunu memnuniyetle kabul etti. Hans, Piyer'in kardeşi için yaptığı kolyeyi verdikten sonra kendisine bir çift paten almak için Amsterdam'a gidecekti.

O gün Noel'di. Bayan Brinker en güzel kıyafetlerini giymişti ve mutluluğunu çocukları ile paylaşıyordu. Hepsi de çok neşeliydiler.

Hans ve Gretel annelerini mavi yeleği, beyaz gömleği ve kahverengi eteği ile çok beğenirler ve anneleri gözlerine daha hoş görünürdü. Hele bir de başlığını takıp eldivenlerini giymişse onu izlemeyi çok severlerdi. Hans ve Gretel odaya girer girmez annelerine sarılıp öptüler. Gretel hayranlık dolu bakışları ile annesini izliyordu.

— Anne, ne kadar hoş görünüyorsun. Olağanüstü bir güzelliğin var. Sen ne dersin Hans, dedi sevinçle.

— Evet ama kıyafetlerin artık sana olmuyor. Eskimiş ve daralmış, dedi Hans.

— Evet oğlum, çok eski. Peki başlığım nasıl, diye sordu annesi.

— Çok yakışmış anneciğim. Bence babamın da çok hoşuna gitmiş, baksana hayranlıkla seni izliyor.

Bayan Brinker bu sözler üzerine umut dolu gözlerle kocasına baktı. Ama onun hayranlık dolu değil, boş boş baktığını fark etti. Aniden gözlerindeki ışık söndü. Çocuklarına dönerek:

— Evet çocuklar bakıyor, ama gördüğü ben değilim, boşluk. Her neyse, dedi Hans'a:

— Sen neden hâlâ buradasın? Amsterdam'a gidip patenlerini alman gerekmiyor mu? Haydi hava kararmadan dönmelisin, hemen yola çık.

— Ev için almamız gereken çok şey var anne, dedi Hans kararlı bir şekilde. Patenleri de almak istiyorum, ama ihtiyaçlarımız daha önemli.

Annesi itiraz etti:

— Hayır. Sen o patenler için çalıştın, onlar için para kazandın. Onları almalısın. Haydi git ve hava kararmadan eve dön.

— Anne senin çıkırığın için yeni bir ayarlık lazı-
m, diye karşı çıktı.

Bayan Brinker, Hans'ın sözünü keserek:

— O para ile o kadar çok şey alamazsın. Ama
çalınan paramızı bulsaydık bunları çekmezdik.
Biliyor musun geceleri hırsızların rahat yüzü gör-
memeleri için dua ediyorum, dedi.

— Babam bu konuda bir şey biliyor olabilir mi?

— Bilmiyorum oğlum.

— Peki o saat? Pek kıymetli değildi sanırım.

— Evet kıymetsizdi. Hem babanız çok tutumlu
bir insandı. Böyle bir şey yapmazdı.

— Babanıza saati hatırlatmaya çalıştım, ama
o yine boş boş bakmaktan başka bir şey yapma-
dı. Babanız benden saati gizlememi istedi. Aslın-
da o gece, yani kaza gecesi bana her şeyi an-
latacaktı. Benden yıkılmasını önlemek için yardı-
ma gittiğinde akli başındaydı. Ama döndüğünde
babanızdan eser yoktu. Bugün gördüğünüz gibi
yaşayan bir ölüydü, dedi üzüntüyle.

Hans bu hikâyeyi biliyordu. Bazı zamanlar
parasız kaldıklarında annesi saati satmak ister-
di. Fakat kocasına söz vermişti ve saati saklama-
lıydı. Bayan Brinker; "O saati kesinlikle satmaya-
cağım. Ya bir gün babanız benden o saati geri
isterse. Ne cevap veririm ona?" derdi.

Hans:

— Çalınan paramız elbet bir gün ortaya çık-
cak ve hırsızlar bulunacak, dedi annesine.